

ENERJİ MƏSƏLƏLƏRİNİ TƏNZİMLƏMƏ AGENTLİYİNİN 2023-CÜ İL ÜZRƏ FƏALİYYƏTİNƏ DAİR

İLLİK HESABAT

Fəsil I

ENERGETİKA SUBYEKTLƏRİ VƏ İSTEHLAKÇILARLA İŞ ÜZRƏ FƏALİYYƏT

Elektrik enerjisi təchizatı sahəsində istismara buraxılış aktlarının verilməsi üzrə:

Hesabat dövründə 165 ədəd (44 ədədi 0,4 kV-luq şəbəkədən, 121 ədədi isə yüksək gərginlikli şəbəkədən) elektrik qurğusu üçün istismara buraxılış aktı verilmişdir.

Elektrik qurğuları üçün istismara buraxılış aktının verilməsinə dair müraciətlər araşdırılarkən aşağıdakı tipik pozuntu halları aşkar edilmişdir:

- texniki şərtədən və layihədən kənara çıxmalar;
- təhlükəsizlik texnikasına dair tədbirlərin görülməməsi;
- ölçü-sınaq sənədlərinin tam olmaması;
- ərizədə qeyd olunan obyektlərdən hər biri üzərində ərizəçinin mülkiyyət, istifadə və ya icarə hüququnu təsdiq edən sənədin surətinin təqdim edilməməsi.

Agentlik tərəfindən aşkar edilmiş pozuntuların aradan qaldırılması istiqamətində sifarişçilərə məsləhətlər verilmiş, pozuntuların aradan qaldırılmasına köməklik göstərilmişdir. Həmin pozuntular aradan qaldırıldıqdan sonra sifarişçilərin təkrar müraciəti əsasında baxışlar keçirilərək istismara buraxılış aktları verilmişdir.

Sənaye qaz qurğularının istismarına icazə verilməsi üzrə:

Təbii qaz istehlakçılarının təqdim etdikləri 521 ədəd layihəyə uyğun olaraq tikintisi başa çatdırılmış sənaye qaz qurğularının istismarına icazə verilmişdir.

Sənaye qaz qurğularının istismarına icazə verilməsinə dair müraciətlər araşdırılarkən aşağıdakı tipik pozuntu halları aşkar edilmişdir:

- sənaye qaz qurğularının texniki pasportlarının təqdim olunmaması;
- texniki şərtə və layihəyə uyğun olaraq qurğu və avadanlıqların tam quraşdırılmaması;
- ərizədə qeyd olunan obyektlərdən hər biri üzərində ərizəçinin mülkiyyət, istifadə və ya icarə hüququnu təsdiq edən sənədin surətinin təqdim edilməməsi.

Agentlik tərəfindən aşkar edilmiş pozuntuların aradan qaldırılması istiqamətində sifarişçilərə məsləhətlər verilmiş, pozuntuların aradan qaldırılmasına köməklik göstərilmişdir. Həmin pozuntular aradan qaldırıldıqdan sonra sifarişçilərin təkrar müraciəti əsasında sənaye qaz qurğularının istismarına icazə verilmişdir.

Dövlət müəssisələrində elektrik və istilik qurğularında, habelə qaz təchizatı sahəsində nəzarət tədbirlərinin həyata keçirilməsi üzrə:

Agentlik tərəfindən təsdiq olunmuş plana uyğun olaraq dövlət müəssisələrində elektrik qurğularının texniki istismar, təhlükəsizlik texnikası qaydalarına əməl olunmasının və elektrik enerjisindən istifadənin vəziyyəti ilə bağlı 861, qazdan səmərəli istifadənin və qaz qurğularının etibarlı istismarının təmin edilməsi, həmçinin müvafiq sahəyə dair normativ hüquqi aktların tələblərinə əməl olunması vəziyyətinin araşdırılması məqsədilə 718, istilik qurğularının texniki istismarı, təhlükəsizlik texnikası qaydalarına əməl olunması və istilik enerjisindən istifadənin vəziyyətinin araşdırılması məqsədilə 63 nəzarət tədbiri həyata keçirilmişdir. Aşkar olunmuş pozuntuların aradan qaldırılması üçün icrası məcburi olan göstərişlər verilmişdir.

Dövlət elektroenergetika müəssisəsi ilə enerji təchizatı müəssisəsi arasında quraşdırılmış elektrik sayğaclarının yoxlanılması üzrə:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2005-ci il 2 fevral tarixli 18 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Elektrik enerjisindən istifadə Qaydaları”nın 7.15-ci bəndinin tələblərinə əməl olunmasının yoxlanılması məqsədilə Agentlik tərəfindən müvafiq olaraq “Azərenerji” ASC və “Azərişiq” ASC-nin nümayəndələrinin iştirakı ilə 21 ədəd elektrik sayğacının texniki vəziyyətinə baxış keçirilmiş, cərəyan transformatorlarının sxemləri və əmsalları yoxlanılıb möhürlənmişdir.

Ölkədə elektrik enerjisi təchizatının yaxşılaşdırılması sahəsində aparılan işlər üzrə:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin ölkədə elektrik enerjisi ilə təmin edilməyən yaşayış məntəqələri, qeyri-yaşayış sahələri barədə məlumatların dəqiqləşdirilərək mütəmadi olaraq yenilənməsi və bunun üçün tədbirlərin görülməsi istiqamətində işlərin intensivləşdirilməsi və nəticəsi haqqında ildə iki dəfə olmaqla Nazirlər Kabinetinə məlumat verilməsi barədə 2019-cu il 13 may tarixli 12/12-53 nömrəli və 2020-ci il 11 mart tarixli 2971 nömrəli tapşırıqlarının icrası ilə əlaqədar Energetika Nazirliyinin 2020-ci il 4 may tarixli F-53 nömrəli əmri ilə yaradılmış işçi qrupunun üzvləri, aidiyyəti yerli icra hakimiyyəti orqanlarının nümayəndələri və enerji təchizatı müəssisəsinin əməkdaşları ilə birlikdə elektrik enerjisi ilə təmin edilməyən yaşayış məntəqələri, qeyri-yaşayış sahələri barədə məlumatlar dəqiqləşdirilmiş, 2022-ci ilin ikinci yarımilli üzrə məlumatlar 2023-cü il 13 fevral tarixli 3-15/2-362/2023 nömrəli məktubla, 2023-cü ilin birinci yarımilli üzrə məlumatlar isə 2023-cü il 4 avqust tarixli 3-15/2-2177/2023 nömrəli məktubla Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir. Qeyd olunan məlumatların yenilənməsi məqsədilə işlər davam etdirilir.

Elektrik və istilik enerjisi, habelə qaz təchizatı sahələrində daxil olmuş şikayətlərin araşdırılması üzrə:

Agentliyə bilavasitə istehlakçılardan, Energetika Nazirliyindən və digər qurumlardan daxil olmuş elektrik enerjisi təchizatı üzrə 4698, qaz təchizatına dair 729, istilik enerjisi təchizatı üzrə 94 şikayət mahiyyəti üzrə araşdırılmışdır. Elektrik enerjisi təchizatı üzrə 402, qaz təchizatına dair 68, istilik enerjisi təchizatı üzrə 2 şikayətə isə hazırda baxılır.

Araşdırmalar nəticəsində aşkar olunmuş pozuntuların aradan qaldırılması üçün qanunvericiliklə nəzərdə tutulan tədbirlər görülmüşdür.

Araşdırma zamanı müəyyən edilmişdir ki, həmin şikayətlərin əksəriyyəti aşağıdakı pozuntularla bağlı olmuşdur:

Elektrik enerjisi təchizatı üzrə:

- iddia müddəti keçmiş borcların istehlakçılardan tələb olunması;
- elektrik qurğu və avadanlıqlarının təhlükəli və qəzalılıq vəziyyətində olması;
- məsul şəxslərin fəaliyyətindən narazılığın olması;
- gərginliyin normadan aşağı olması;
- xəbərdarlıq edilmədən qanunsuz olaraq elektrik enerjisinin verilişinin dayandırılması;
- istehlakçıların elektrik şəbəkəsinə qoşulması zamanı enerji təchizatı müəssisəsi tərəfindən mövcud qaydaların tələblərinə əməl olunmaması;
- elektrik enerjisinin təchizatında fasilələrin yaranması.

Qaz təchizatı üzrə:

- qazın təzyiqinin normadan aşağı olması;
- qaz xətlərinin, qurğu və avadanlıqlarının təhlükəli və qəzalılıq vəziyyətində olması;
- təbii qazın istehlak limitlərinin ləğv edilməsi;
- fərdi yaşayış evlərinin qazpaylayıcı şəbəkəyə qoşulmasında əsassız maneələrin yaradılması;
- qaz paylayıcısı tərəfindən tərtib olunmuş aktlara görə əsassız hesabatların aparılması;
- qaz təchizatında fasilələrin yaranması.

İstilik enerjisi təchizatı üzrə:

- mənzillərin mərkəzləşdirilmiş istilik sistemi ilə təmin edilməməsi;
- istilik enerjisinin təchizatında fasilələrin yaranması;
- temperaturun normadan aşağı olması.

Şikayətlərin araşdırılması zamanı aşkar edilmiş qayda pozuntularının aradan qaldırılması üçün icrası məcburi olan göstərişlər verilmişdir.

Müraciətlərin həllində göstərilmiş köməliyə görə Agentliyə elektrik enerjisi təchizatı ilə bağlı 302, qaz təchizatı üzrə 22, istilik enerjisi təchizatı ilə əlaqədar isə 4 təşəkkür məktubu daxil olmuşdur.

İnzibati xəta haqqında işlərə baxılması üzrə:

Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 279-cu, 281-ci və 282-ci maddələri üzrə Agentlik tərəfindən ümumilikdə 202 inzibati xəta haqqında işə baxılmış, onlardan 191 iş üzrə inzibati tənbeh vermə haqqında qərar, 10 iş üzrə isə inzibati xəta haqqında iş üzrə icraata xitam verilməsi barədə qərar qəbul edilmiş və 1 iş məhkəməyə göndərilmişdir.

Agentlik tərəfindən 77 iş üzrə məhkəmələrdə üçüncü şəxs və ya cavabdeh qismində mütəxəssislərin iştirakı təmin edilmiş və məhkəmələr tərəfindən tələb olunduğu hallarda yazılı mütəxəssis rəyləri verilmişdir.

Agentlik tərəfindən aparılmış araşdırmalar nəticəsində ümumilikdə 4 obyektin elektrik qurğu və avadanlıqları Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2005-ci il 2 fevral tarixli 18 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Elektrik enerjisindən istifadə Qaydaları"nın, 13

obyektin qaz qurğularının isə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2011-ci il 12 may tarixli 80 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Qazdan istifadə Qaydaları”nın tələbləri pozulmaqla texniki sənədləşdirmə aparılmadan elektrik və qazpaylayıcı şəbəkələrinə qoşulduğu aşkar edilmiş, müvafiq tədbirlər görülməklə nöqsanların aradan qaldırılması təmin olunmuşdur.

Texniki Şuraların fəaliyyəti üzrə:

2023-cü il ərzində 1, 2 və 3 sayılı “ASAN Kommunal” mərkəzlərində, Bakı, Xaçmaz və Yevlax KOB evlərində, Sumqayıt, Gəncə, Sabirabad, İmişli, Masallı, Quba, Bərdə, Mingəçevir, Qəbələ, Şəki, Şamaxı, Kürdəmir, Tovuz, Ağcabədi və Balakən “ASAN xidmət” mərkəzlərində fəaliyyət göstərən Texniki Şuralara Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 4 aprel tarixli 1313 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Sahibkarların tələb olunan gücü 150 kVt-a qədər (150 kVt da daxil olmaqla mövcud 0,4 kV-luq şəbəkədən) olan mövcud və ya inşa ediləcək tikinti obyektlərinin elektrik enerjisi (gücü) alması üçün texniki şərtlərin, layihə sənədlərinin hazırlanması və verilməsi, habelə enerji təchizatı şəbəkəsinə qoşulması Qaydası”nın tələblərinə uyğun olaraq ümumilikdə 3848 müraciət qəbul olunaraq icra edilmişdir.

Biliklərin yoxlanılması üzrə:

İstehlakçıların müraciətləri əsasında 273 müəssisədə 709 nəfər olmaqla elektrotexniki heyətin və elektrik təsərrüfatlarına cavabdeh şəxslərin texniki istismar, təhlükəsizlik texnikası qaydaları üzrə peşə bilikləri yoxlanılmış, yoxlama nəticəsində biliklərin artırılması üzrə Agentlik tərəfindən təkliflər verilmiş, bu istiqamətdə müraciət edən istehlakçılara köməklik göstərilmişdir.

Energetika sahəsində keyfiyyət göstəricilərinin tətbiqi üzrə:

“Dünya Bankı Qrupunun “Əlverişli Biznes Mühiti” layihəsinin “Kommunal xidmətlərə (elektrik təchizatı şəbəkəsinə) qoşulma” indikatoru ilə bağlı müvafiq sahədə təkmilləşmələrin həyata keçirilməsinə dair 2022-2023-cü illər üzrə Yol Xəritəsi”nin 2.1.1-ci “ETŞ-nin xidmət keyfiyyətinin, etibarlılığının və dayanıqlığının qiymətləndirilməsi, o cümlədən SAİDİ və SAİFİ, elektrik enerjisi itkiləri və elektrik enerjisinə əlçatanlıq meyarlarının müəyyən edilməsi” yarım bəndinin icrası ilə bağlı elektrik təchizatı şəbəkəsinin xidmət keyfiyyətinin, etibarlılığının və dayanıqlığının qiymətləndirilməsi meyarlarının beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla müəyyən edilməsi üçün təhlillər aparılmış və hazırlanmış təkliflər 2023-cü il 24 iyun tarixli 3-15/2-1717/2023 nömrəli məktubla Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 5 iyul tarixli 1-5/1-10895/2023/10590aid nömrəli dərkənarı ilə təqdim edilmiş təkliflərlə bağlı aidiyyəti qurumlarla birgə zəruri tədbirlərin görülməsi tapşırığı verilmişdir.

Qaz təchizatı sahəsində keyfiyyət göstəricilərinin tətbiqi üzrə:

Agentlik tərəfindən ölkədə nəql olunan qazın keyfiyyətinin və uçotunun dövlət standartlarının tələblərinə uyğunluğunun təhlili məqsədilə SOCAR-ın “ROCWEB”

informasiya portalı vasitəsilə ölçü qovşaqlarından alınan qazın keyfiyyət göstəricilərinə və digər parametrlərinə nəzarət edilir. Bununla yanaşı, Agentlik tərəfindən qaz təchizatı sahəsində 2023-cü il üzrə təbii qazın keyfiyyət göstəricilərinə nəzarətin həyata keçirilməsi məqsədilə SOCAR-ın mütəxəssisləri ilə birgə “Qaz İxrac” İdarəsinin Magistral Qaz Kəmərləri Sahələrinə məxsus qaz ölçü qovşaqlarında istismarda olan “NGC” markalı axın qaz xromatoqraflarına ayda bir dəfə keçirilmiş texniki baxışda, həmçinin SOCAR-ın “Neftqazelmütədqiqatlayihə” İnstitutunun Qazın keyfiyyət göstəricilərinin təyini üzrə laboratoriyasının mütəxəssisləri ilə birgə qaz ölçü qovşaqlarından qaz nümunələrinin götürülməsində, karbohidrogenə və suya görə şəhər nöqtəsinin təyini prosedurlarında Agentliyin əməkdaşlarının iştirakı təmin edilmişdir.

Eyni zamanda SAİDİ (kəsintilərin orta müddət göstəricisi) və SAİFİ (kəsintilərin orta tezlik göstəricisi) hesablama metodikasının təhlil olunması məqsədilə Agentlik tərəfindən “Azəriqaz” İB-dən 2023-cü il üzrə Bakı şəhəri və regionlar nəzərə alınmaqla bütün qaz xidmət sahələri üzrə istehlakçıların qaz təchizatında, habelə qazpaylayıcı şəbəkədə baş vermiş kəsintilərlə bağlı (planlı və plandankənar) gündəlik məlumatlar əldə edilmiş və bu məlumatlar sistemləşdirilmişdir. Sistemləşdirilmiş məlumatlar əsasında 2023-cü il üzrə SAİDİ və SAİFİ göstəriciləri hesablanmış və təhlillər aparılmışdır.

Payız-qış mövsümünə hazırlıq vəziyyətinin yoxlanılması üzrə:

Enerji təchizatının dayanıqlılığının təmin edilməsi və istehlakçıların fasiləsiz, keyfiyyətli elektrik və istilik enerjisi, habelə təbii qaz ilə təmin olunması məqsədilə “Azəristiliktəchizat” ASC, “Qaz İxrac” İdarəsi, “Azəriqaz” İB, “Azərenerji” ASC və “Azərişiq” ASC-nin məsul subyektlərinin payız-qış mövsümünə hazırlığı üzrə onlar tərəfindən təqdim olunmuş tədbirlər planlarına əsasən görülmüş işlərin icra vəziyyətinin müəyyənləşdirilməsi üçün monitorinqlər aparılmışdır. Payız-qış mövsümünə hazırlıq işlərinin nəticələrinin qiymətləndirilməsi Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 24 fevral tarixli 65 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Elektrik və istilik enerjisi, habelə qaz təchizatı sahəsində payız-qış mövsümünə hazırlıq işlərinin aparılması Qaydası”na uyğun olaraq davam etdirilir.

Elektrik, qaz və istilik təchizatı müəssisələrində qanunvericiliyə əməl olunmasının monitorinqi üzrə:

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 16 iyul tarixli 204 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Elektrik və istilik enerjisi, habelə qaz təchizatı sahəsində nəzarətin həyata keçirilməsi Qaydası”nın 3.2-ci, 3.6-cı və 3.7-ci bəndlərində nəzərdə tutulmuş istiqamətlər üzrə qaz təchizatı sahəsində 2022-ci ilin fəaliyyət dövrü üzrə qanunvericiliyə, qazdan səmərəli istifadəyə və enerji effektivliyinə dair tələblərə əməl olunması vəziyyətinin müəyyən edilməsi üçün Agentliyin 2022-ci il 23 noyabr tarixli AERA-01-19-586/22 nömrəli məktubu əsasında 2023-cü il 17 yanvar tarixindən 2023-cü il 14 fevral tarixinədək “Qaz İxrac” İdarəsi və onun müvafiq qurumlarında, 2023-cü il 6 iyun tarixli 3-15-2/2-231/2023 nömrəli məktuba əsasən isə 2023-cü il 3 iyul tarixindən 2023-cü il 11 avqust tarixinədək “Azəriqaz” İB və onun müvafiq qurumlarında monitorinqlər keçirilmiş, aşkarlanan nöqsanlar rəsmiləşdirilmiş və nəticələri müvafiq olaraq 2023-cü il 28 mart tarixli 3-15-2/2-108/2023 nömrəli və 2023-cü il 20 sentyabr tarixli 3-15-2/2-344/2023 nömrəli məktublarla “Qaz İxrac” İdarəsi və “Azəriqaz” İB-yə təqdim edilmişdir.

“Elektrik və istilik enerjisi, habelə qaz təchizatı sahəsində nəzarətin həyata keçirilməsi Qaydası”nın 2.2-ci və 2.6-cı bəndlərində nəzərdə tutulmuş istiqamətlər üzrə enerji təchizatı sahəsində qanunvericiliyə, enerji resurslarından səmərəli istifadəyə və enerji effektivliyinə dair tələblərə əməl olunması vəziyyətinin müəyyən edilməsi üçün Agentliyin 2023-cü il 3 oktyabr tarixli 3-15-2/2-368/2023 nömrəli məktubu əsasında 2022-ci ilin fəaliyyət dövrü üzrə 2023-cü il 1 noyabr tarixindən 2023-cü il 14 dekabr tarixinədək “Azərişiq” ASC və onun müvafiq qurumlarında, 2023-cü il 13 oktyabr tarixli 3-15-2/2-384/2023 nömrəli məktuba əsasən isə 2022-ci və 2023-cü illərin fəaliyyət dövrləri üzrə 2023-cü il 15 noyabr tarixindən 2023-cü il 26 dekabr tarixinədək “Azəristiliktəchizat” ASC və onun müvafiq qurumlarında monitorinqlər keçirilmiş, hazırda aşkarlanan nöqsanların rəsmiləşdirilməsi istiqamətində işlər görülür.

Fəsil II

TƏCRÜBƏ MÜBADİLƏSİ ÜZRƏ FƏALİYYƏT

- Elektrik enerjisi təchizatı sahəsini, onun funksiya və xüsusiyyətlərini əks etdirən “Elektron Məlumat Kitabçası” (Handbook) hazırlanmış və “Azərişiq” ASC ilə razılaşıdırılaraq 2023-cü il 25 iyun tarixli 3-15/2-1728/2023 nömrəli məktubla Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 5 iyul tarixli 1-5/1-10970/2023/10590aid/2022 nömrəli dərkənarı ilə “Elektron Məlumat Kitabçası”nın Azərbaycan və ingilis dillərində Energetika Nazirliyinin və “Azərişiq” ASC-nin internet səhifələrində yerləşdirilməsi, eləcə də mediada yayımlanması tapşırığı verilmişdir. “Elektron Məlumat Kitabçası” (Handbook) Azərbaycan dilində Agentliyin rəsmi internet səhifəsində, Azərbaycan və ingilis dillərində isə Energetika Nazirliyinin rəsmi internet səhifəsində yerləşdirilmişdir.

- Azərbaycan-Türkiyə II Enerji Forumunda imzalanmış Protokolun icrasının təmin edilməsi məqsədilə “Tənzimləmə” İşçi qrupunun gələcək əməkdaşlıq istiqamətlərinə uyğun olaraq, Agentlik ilə Türkiyənin Enerji Bazarını Tənzimləmə Qurumu (EPDK) arasında 2022-2023-cü illər üzrə əməkdaşlığa dair Forumlararası Fəaliyyət Planı hazırlanmış və sözügedən Plan çərçivəsində Türkiyə təcrübəsinin öyrənilməsi üzrə 5 mövzuda, o cümlədən elektrik enerjisinin ixracı, elektrik mühərrikli avtomobillər üçün enerji doldurma xidmətinin tənzimlənməsi, elektrik enerjisi və təbii qazın paylanmasında tədqiqat, inkişaf və innovasiyalar, enerji bazarlarında rəqəmsallaşma və gələcək enerji bazarlarında hidrogenin rolu, yaşıl hidrogen potensialı haqqında təcrübə mübadiləsi aparılmışdır.

- Qarabağ Dirçəliş Fondunun maliyyə dəstəyi ilə icra oluna biləcək layihələrə dair Agentlik tərəfindən “Elektrik mühərrikli nəqliyyat vasitələri üçün enerji doldurma xidmətinin tənzimlənməsi” mövzusunda Şuşa şəhərində seminarın keçirilməsi təklif olunmuş, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə “yaşıl enerji” zonasının yaradılmasına, həmçinin ölkədə ekoloji cəhətdən təmiz nəqliyyat vasitələrinin təşviqinə töhfə verən sözügedən layihə Qarabağ Dirçəliş Fondu tərəfindən bəyənilmiş, bu istiqamətdə qarşılıqlı aparılmış müzakirələrin nəticəsi olaraq, “Elektrik mühərrikli nəqliyyat vasitələri üçün enerji doldurma xidmətinin tənzimlənməsi” ilə bağlı seminarın proqram layihəsi və seminar iştirakçılarının ilkin siyahısı hazırlanaraq Qarabağ Dirçəliş Fonduna təqdim olunmuşdur.

- 2023-cü il 16 mart tarixində Türkiyənin Nişantaşı Universitetinin ev sahibliyi və Enerji Bazarlarının İdarəedilməsi Səhmdar Cəmiyyətinin (EPIAŞ) təşkilati dəstəyi ilə onlayn

şəkildə həyata keçirilən I Beynəlxalq Enerji Konqresində Agentliyin əməkdaşı “Kommunal sektorda qeyri-ənənəvi rəqabətin formalaşmasının tənzimləyici mexanizmləri” mövzusunda təqdimatla çıxış etmişdir.

- Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 5 iyun tarixli 3910 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Naxçıvan Muxtar Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafına dair 2023-2027-ci illər üçün Dövlət Proqramı”nın həyata keçirilməsinə dair Tədbirlər Planı”nın 8.6.9-cu “Elektrik enerjisinin ixracı məqsədilə tezlik tənzimlənməsinin Türkiyə Respublikasının enerji sistemi vasitəsilə aparılması və Naxçıvan Muxtar Respublikasının enerji sisteminin ENTSO-E (Avropa Elektrik Ötürmə Sistemləri Operatorları Assosiasiyası) şəbəkəsinə qoşulması üçün tədbirlər görülməsi” tədbirinin icrasının təmin edilməsi məqsədilə Energetika Nazirliyinin 2023-cü il 29 dekabr tarixli 3-15/3-2-744/2023 nömrəli əmri ilə aidiyyəti dövlət orqanlarının (qurumlarının) nümayəndələrindən ibarət işçi qrup yaradılmış və hər iki ölkənin sahə üzrə səlahiyyətli nümayəndələrinin həmsədrliyi ilə işçi qrupun yaradılması ilə bağlı işlər görülür.

Fəsil III

HÜQUQİ TƏMİNAT İSTİQAMƏTİ ÜZRƏ FƏALİYYƏT

“Enerji resurslarından səmərəli istifadə və enerji effektivliyi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 9 iyul tarixli 359-VIQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 20 avqust tarixli 1433 nömrəli Fərmanının icrasının təmin edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2021-ci il 31 avqust tarixli 529s nömrəli Sərəncamının 3.2-ci bəndinin icrası məqsədilə hazırlanmış “Enerji resurslarından səmərəli istifadə və enerji effektivliyi sahəsində dövlət nəzarətinin həyata keçirilməsi Qaydası”nın layihəsi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 17 iyul tarixli 2215 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmişdir. Həmin Fərmanın 2.1-ci bəndinin icrası məqsədilə hazırlanmış “Enerji resurslarından səmərəli istifadə və enerji effektivliyi barədə hesabatın forması”nın layihəsi Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 1 avqust tarixli 258 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

Sözügedən Sərəncamın 3.10-cu bəndinin icrasının təmin edilməsi məqsədilə hazırlanmış “Elektrik və istilik enerjisi istehsalı və təbii qazın emalı üzrə effektivlik potensialının qiymətləndirilməsi qaydası və qiymətləndirmə meyarları”nın layihəsi Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 18 aprel tarixli 123 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

“Qaz təchizatı haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 25 fevral tarixli 486-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və “Qaz təchizatı haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1998-ci il 28 sentyabr tarixli 773 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 8 aprel tarixli 1658 nömrəli Fərmanının icrasının təmin edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2022-ci il 16 aprel tarixli 233s nömrəli Sərəncamının 2.1-ci, 2.3-cü və 2.5-2.7-ci bəndlərinə əsasən hazırlanmış “Müayinə və texniki xidmət məlumatları üzrə reyestrin aparılması və ondan istifadə Qaydası”nın, “Müayinənin və texniki xidmətin həyata keçirilməsinə monitorinqin keçirilməsi Qaydası”nın, “Qaz qurğularının tikintisinə, qurulmasına, istismarına və işçi vəziyyətdə saxlanmasına dair

Tələblər”in, “Qaz qurğularının qazın atmosfərə buraxılmamasına, habelə qazın təzyiqinə, temperaturuna, tərkibinə və digər göstəricilərinə dair Tələblər”in” və “Tüstü bacalarının istismarında təhlükəsizlik texnikası Qaydası”nın layihələri müvafiq olaraq Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 25 iyun tarixli 216 və 214 nömrəli, 2023-cü il 6 fevral tarixli 36, 37 və 38 nömrəli qərarları ilə təsdiq edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının elektroenergetika sistemində reaktiv enerjiden istifadənin səmərəliliyinin artırılması məqsədilə təşəbbüs qaydasında hazırlanmış “Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2005-ci il 2 fevral tarixli 18 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Elektrik enerjisindən istifadə Qaydaları”nda və 2007-ci il 17 sentyabr tarixli 138 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Azərenerji” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti və “Azərişiq” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti arasında Elektrik enerjisinin satınalma Müqaviləsi”ndə dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərar layihəsi, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 4 noyabr tarixli 405 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

“Elektroenergetika haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 27 dekabr tarixli 773-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və “Elektroenergetika haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1998-ci il 13 iyun tarixli 723 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 8 fevral tarixli 2034 nömrəli Fərmanının icrasının təmin edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 20 fevral tarixli 202s nömrəli Sərəncamının 2.2-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə hazırlanmış “Tikinti obyektlərinə tələb olunan gücün hesablanması Qaydası”nın layihəsi Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 3 noyabr tarixli 400 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

Sözügedən Sərəncamın 2.3-cü bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə hazırlanmış “Tikinti obyektlərinin elektrik şəbəkəsinə qoşulma xidmətinə görə ödənişin hesablanmasına dair metodologiya”nın layihəsi Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 21 noyabr tarixli 422 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

“Qaz təchizatı haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 23 dekabr tarixli 756-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Qaz təchizatı haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” 1998-ci il 28 sentyabr tarixli 773 nömrəli, “Mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin kommunal xidmətlərə qoşulma proseslərinin daha da sadələşdirilməsi haqqında” 2018-ci il 25 dekabr tarixli 434 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 3 fevral tarixli 2020 nömrəli Fərmanının icrasının təmin edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 9 fevral tarixli 141s nömrəli Sərəncamının 2.2-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə hazırlanmış “Tikinti obyektlərinin qazpaylayıcı şəbəkəyə qoşulma xidmətinə görə ödəniş məbləğinin hesablanmasına dair metodologiya”nın layihəsi Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 21 noyabr tarixli 423 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

“Elektroenergetika haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 11 aprel tarixli 858-VIQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 19 may tarixli 2143 nömrəli Fərmanın icrasının təmin edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 1 iyun tarixli 450s nömrəli Sərəncamının 3.4-

cü bəndinin icrasının təmin edilməsi məqsədilə hazırlanmış “Sərbəst istehlakçılar üçün illik elektrik enerjisi sərfiyyatının həddinin müəyyən edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərar layihəsi “Normativ hüquqi aktlar haqqında” Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Qanununun tələblərinə uyğun olaraq aidiyyəti dövlət orqanlarının (qurumlarının) vizaları toplanaraq 2023-cü il 25 dekabr tarixli 3-15/2-4320/2023 nömrəli məktubla Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

“Elektroenergetika haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 27 dekabr tarixli 773-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və “Elektroenergetika haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1998-ci il 13 iyun tarixli 723 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 8 fevral tarixli 2034 nömrəli Fərmanının 2.4-cü bəndinin, “Qaz təchizatı haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 23 dekabr tarixli 756-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Qaz təchizatı haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” 1998-ci il 28 sentyabr tarixli 773 nömrəli, “Mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin kommunal xidmətlərə qoşulma proseslərinin daha da sadələşdirilməsi haqqında” 2018-ci il 25 dekabr tarixli 434 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 3 fevral tarixli 2020 nömrəli Fərmanının 2.3-cü bəndinin, habelə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 7 fevral tarixli 1-5/1-27880aid/2022 nömrəli tapşırığının icrasının təmin edilməsi məqsədilə hazırlanmış “Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətlər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanun layihəsi “Normativ hüquqi aktlar haqqında” Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyaya Qanununun tələblərinə uyğun olaraq aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları) ilə razılaşdırılma (vizalanma) mərhələsindədir.

“Elektroenergetika haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 11 aprel tarixli 858-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 19 may tarixli 2143 nömrəli Fərmanının 3.1.1-3.1.3-cü yarımbəndlərinin icrasını təmin etmək məqsədilə “Elektrik qurğularının quraşdırılması qaydaları”nın, “Elektrik qurğularının istismarında təhlükəsizlik texnikası qaydaları”nın və “Elektrik qurğularının texniki istismar qaydaları”nın layihələri hazırlanmış və hazırda həmin layihələr “Normativ hüquqi aktlar haqqında” Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyaya Qanununun tələblərinə uyğun olaraq aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları) ilə razılaşdırılma mərhələsindədir.

Sözügedən Fərmanın icrasının təmin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 1 iyun tarixli 450s nömrəli Sərəncamının 3.1-3.3-cü bəndlərinin icrasının təmin edilməsi məqsədilə “Elektrik şəbəkələrinin mühafizə zonalarının ölçüləri və həmin ərazilərdə təsərrüfat işlərinin aparılmasına dair tələblər”in təsdiq edilməsi haqqında”, “Sərbəst olmayan istehlakçıya elektrik enerjisinin verilməsinin dayandırılmasına əsas verən müddətin müəyyən edilməsi barədə” və “Elektrik şəbəkəsinə dair Qaydalar”ın təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərar layihələri hazırlanmış və hazırda həmin layihələr “Normativ hüquqi aktlar haqqında” Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Qanununun tələblərinə uyğun olaraq aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları) ilə razılaşdırılma mərhələsindədir.

Fəsil IV

SOSIAL-İQTİSADI İNKİŞAF STRATEGİYASININ İCRASI ÜZRƏ FƏALİYYƏT

“Azərbaycan Respublikasının 2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası”nın Tədbirlər Planının 5.2.1-ci fəaliyyət istiqamətinin 3-cü “Topdansatış bazarının təşkilinə hazırlıq məqsədilə iqtisadi səmərəlilik meyarı əsasında elektrik enerjisi istehsal güclərinin seçiminin ötürücü tərəfindən aparılması” tədbirinin icrası üçün qabaqcıl beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi “Azərbaycan-Türkiyə Enerji Forumu”nun “Tənzimləmə” İşçi qrupunun Forumlararası Fəaliyyət Planına daxil edilmiş və yerinə yetirilmiş işlər barədə hazırlanmış hesabat Azərbaycan Respublikasının energetika naziri və Türkiyə Respublikasının energetika və təbii sərvətlər naziri tərəfindən imzalanmış Azərbaycan-Türkiyə III Enerji Forumunun 2023-cü il 29 sentyabr tarixli protokolu ilə təsdiq edilmişdir.

Ötürücü Sistem Operatoru olaraq “Azərenerji” ASC-nin mütəxəssisləri tərəfindən enerjisistemdə tətbiq edilən SCADA ilə əlaqəli şəkildə mövcud normativ-hüquqi çərçivədə Gün Öncəsi Bazar və Balanslaşdırıcı Bazar segmentləri üzrə proqram təminatı test rejimində istifadəyə verilmiş və bu barədə 2022-ci il 29 dekabr tarixli 02-05-2229 nömrəli məktubla Energetika Nazirliyinə məlumat verilmişdir. Həmin məktubdan görüldüyü kimi elektrik stansiyaları və iri istehlakçılar simulyasiya rejimində aktiv iştiraka cəlb olunmuş, elektrik stansiyalarında təlimlər keçirilmiş və mütəxəssislər proqram təminatı ilə tanış edilmişdir. Eyni zamanda, elektrik stansiyaları ilə elektrik enerjisinin alqı-satqı müqavilələri bağlanmış, istehsal güclərinin seçilməsi, iqtisadi səmərəliliyin artırılması, həmçinin şərti yanacaq qənaət edilməsi üçün əlavə tədbirlərin icrasına başlanılmışdır.

Bununla da topdansatış bazarının təşkilinə hazırlıq məqsədilə iqtisadi səmərəlilik meyarı əsasında elektrik enerjisi istehsal güclərinin seçiminin ötürücü tərəfindən aparılması mexanizminin tətbiqi və bazar subyektlərinin keçid proseslərinə hazırlığı işləri həyata keçirilir.

Həmçinin Dünya Bankının “Elektrik enerjisi bazarının liberallaşdırılması üçün keçid mexanizmlərinin yaradılmasına dəstək” layihəsi çərçivəsində 2023-cü il 8-9 fevral tarixlərində keçirilmiş seminarda “Azərenerji” ASC-nin mütəxəssisləri “Azərbaycanda mövcud olan cari dispetçerləşdirmə alətləri və bacarıqlar” mövzusunda təqdimatla çıxış etmişdir.

Təqdimatdan da görünür ki, bazar iştirakçılarının hər biri üçün tətbiq edilən proqram təminatına xüsusi giriş icazəsi (istifadəçi adı və şifrə təqdim olunmaqla) əsasında öz səhifəsinə daxil olaraq bir sıra əməliyyatların, o cümlədən tələbatın qarşılınması məqsədilə elektrik stansiyaları tərəfindən sifarişlərin verilməsi, ötürücü sistem operatoru olaraq “Azərenerji” ASC-nin mərkəzi dispetçer idarəsi və onun tərkibində yaradılmış bazar operatoru funksiyasını həyata keçirən struktur bölməsi tərəfindən səmərəlilik meyarları əsasında optimallaşdırmanın aparılması və hazırkı vaxtda topdan alıcı funksiyasını həyata keçirən “Azərişiq” ASC (hazırda paylayıcı sistem operatoru və səlahiyyətli təchizatçı funksiyalarını icra edən) tərəfindən tələbat məlumatlarının daxil edilməsi imkanları yaradılmışdır.

Beləliklə, rəqabət mühitinin formalaşdırılması məqsədilə elektrik enerjisi bazarının şəffaflığı, məlumatların etibarlılığı və bazarda fəaliyyətin davamlılığı məsələləri proqram təminatında əksini tapmışdır.

Həmçinin “Azərenerji” ASC tərəfindən təqdim edilmiş hesabat məlumatlarına əsasən elektrik enerjisinin şindən buraxılışına şərti yanacağın xüsusi sərfinin faktiki göstəriciləri

baza ili ilə müqayisədə əhəmiyyətli dərəcədə aşağı salınaraq müsbət dinamika təmin edilmişdir.

Eyni zamanda, "Elektroenergetika haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 11 aprel tarixli 858-VIQ nömrəli Qanununa uyğun olaraq elektrik enerjisi bazarı elementlərinin mərhələli tətbiqi prosesində islahatların I mərhələsində (2024-cü il yanvarın 1-dən 2025-ci il iyunun 30-dək) "ötürücü sistem operatorunun mərkəzi operativ-dispetçer xidmətinin ixtisaslaşmış bölməsi tərəfindən elektrik enerjisi istehsalının iqtisadi optimallaşdırılmasının tətbiqi" nəzərdə tutulduğundan qeyd olunan proqram təminatı bu mərhələnin tələblərinə tam uyğundur.

Həmçinin 2023-cü il 29 noyabr tarixində Azərbaycan Respublikasının İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin məsul nümayəndələri ilə keçirilmiş geniş tərkibli görüşdə sözügedən tədbirin icrasının 100% qiymətləndiriləcəyi bildirilmişdir.

Strategiyanın Tədbirlər Planının 5.2.1-ci fəaliyyət istiqamətinin 6-cı "Energetika sahəsində tənzimləyici mühitin formalaşdırılması, iqtisadi əsaslara, xərc və gəlirlərə istinad edən tarif metodologiyasının təkmilləşdirilməsi" tədbirinin icrasını təmin etmək məqsədilə "Elektrik enerjisi tariflərinin müəyyənləşdirilməsi üzrə tarif Metodologiyası"nın layihəsi hazırlanmış, bundan sonra Metodologiyanın təkmilləşdirilməsi üzrə müzakirələr aparılmış, beynəlxalq təcrübə öyrənilmiş və nəticədə yerli bazarın spesifikasiyası nəzərə alınmaqla Metodologiya yenidən işlənmişdir.

Metodologiya layihəsinin son variantı rəy və təkliflərin bildirilməsi üçün İşçi qrup üzvlərinə təqdim edilmiş və İşçi qrup tərəfindən aidiyyəti dövlət qurumlarının rəy və təklifləri nəzərə alınaraq təkmilləşdirilmiş Metodologiya layihəsinin "Normativ hüquqi aktlar haqqında" Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Qanununun tələblərinə uyğun olaraq Nazirlər Kabinetinə təqdim edilməsi qərara alınmışdır.

Bundan sonra rəy və təkliflər əsasında təkmilləşdirilmiş Metodologiyanın layihəsi 2023-cü il 31 iyul tarixli 3-15/2-2102/2023 nömrəli məktubla Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmiş və Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 9 sentyabr tarixli 1-5/1-13330/2023/33273aid/2021/3417aid/2023 nömrəli dərkənarı ilə tapşırıqın icrası nəzərə alınmışdır. Azərbaycan Respublikasının İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi tərəfindən cari ilin altı ayı üzrə monitoring və qiymətləndirilmə aparılmış və bununla bağlı təqdim edilmiş 2023-cü il 6 noyabr tarixli 9-7/2-05/572/2023 nömrəli məktubda 5.2.1.6-cı tədbirin 2023-cü il üçün hədəflənmiş indikatorları üzrə cari ilin ilk 6 ayında ümumi icrası 100% qiymətləndirilmişdir.

Strategiyanın Tədbirlər Planının 5.2.5-ci fəaliyyət istiqamətinin 8-ci "Enerji saxlanc sistemlərinin tətbiqinin araşdırılması və təkliflər verilməsi" tədbirinin icrası ilə bağlı 2023-cü il 30 martda İşçi qrupun iclasında enerji saxlanc sistemlərinin tətbiqinin araşdırma istiqamətləri müzakirə edilərək 8 istiqamət, o cümlədən enerji saxlama sistemlərinin şəbəkələrdə tətbiqi, qanunvericilik, şəbəkə qaydalarına uyğunluq, ekoloji tədqiqatlar və icazələr, enerji saxlanc texnologiyalarının spesifikasiyası, enerji saxlanc sistemlərinin inteqrasiyasının optimallaşdırılması üçün planlama, elektrik enerjisi bazarında iştirak və köməkçi xidmətlər üzrə tənzimləmə və bazarın araşdırılması və enerji saxlanc sistemlərinin enerji tarifləri üzrə beynəlxalq təcrübənin araşdırılması prioritetləşdirilmişdir.

Bundan sonra Türkiyə Respublikasının təcrübəsi ətraflı araşdırılmış və beynəlxalq təcrübəyə əsaslanan təqdimat və hesabat hazırlanmışdır. Azərbaycan Respublikasının İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi tərəfindən cari ilin altı ayı üzrə monitoring və qiymətləndirilmə aparılmış və bununla bağlı təqdim edilmiş 2023-cü il 6

noyabr tarixli 9-7/2-05/572/2023 nömrəli məktubda 5.2.5.8-ci tədbirin 2023-cü il üçün hədəflənmiş indikatorları üzrə cari ilin ilk 6 ayında ümumi icrası 100% qiymətləndirilmişdir.

Fəsil V

BEYNƏLXALQ ƏMƏKDAŞLIQ ÜZRƏ FƏALİYYƏT

Beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq üzrə:

Agentliyin assosiativ üzv olduğu ERRA təşkilatının aşağıda adları sadalanan komitələrində və işçi qrupunda iştirakı təmin olunmuşdur:

- Elektrik enerjisi bazarları və iqtisadi tənzimləmə komitəsi;
- Təbii qaz bazarları və iqtisadi tənzimləmə komitəsi;
- Bərpa olunan enerji üzrə komitə;
- İstehlakçıların müdafiəsi üzrə işçi qrupu.

Agentlik müvafiq sahədə ixtisaslaşmış aşağıdakı beynəlxalq qurumlarla əməkdaşlıq etmişdir:

- Avropa Enerji Tənzimləyiciləri Şurası (CEER);
- Avropa İttifaqı Enerji Birliyi;
- Enerji Tənzimləyicilərinin Regional Assosiasiyası (ERRA);
- Tənzimləyici Enerji Keçidi Akseleratoru (RETA) (Agentlik 2023-cü ildə qoşulmuşdur);

- EU4Energy.

Bundan başqa, müvafiq sahədə investisiya mühitinin əlverişliliyinin artırılması məqsədilə Agentlik aşağıdakı beynəlxalq maliyyə qurumları ilə əməkdaşlıq etmişdir:

- Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı (AYİB);
- Asiya İnkişaf Bankı (AİB).

Agentlik beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən təşkil edilmiş aşağıdakı tədbirlərin iştirakçısı olmuşdur:

- İl ərzində mütəmadi olaraq ERRA-nın komitə və işçi qrupları üzrə hibrid və onlayn formatlı tədbirlər;
- Türkiyənin Enerji Bazarını Tənzimləmə Qurumu (EPDK) ilə onlayn formatda keçirilən təlim, seminar və görüşlər;
- 2023-cü il 9-20 yanvar tarixlərində ERRA-nın “Balanslaşdırıcı bazarlara giriş” mövzusunda virtual təlim kursu;
- 2023-cü il 18 yanvar tarixində Dünya Bankı ilə keçirilmiş texniki görüşdə iştirak;
- 2023-cü il 24 yanvar tarixində EU4Energy proqramı çərçivəsində təşkil edilmiş “Siyasetin müəyyənləşdirilməsində enerji məlumatlarının əhəmiyyəti” mövzusunda onlayn seminar;
- 2023-cü il 8-9 fevral tarixlərində Dünya Bankının “Elektrik enerjisi bazarının liberallaşdırılması üçün keçid mexanizmlərinin yaradılmasına dəstək” layihəsi çərçivəsində təşkil etdiyi seminar;
- 2023-cü il 16 fevral tarixində Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Macarıstan Hökuməti arasında iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Birgə Komissiyanın Budapeşt şəhərində keçirilmiş 9-cu iclası çərçivəsində Azərbaycan Respublikası və Macarıstan arasında enerji üzrə işçi qrupunun 3-cü iclasında iştirak;

- 2023-cü il 13-14 mart tarixlərində EU4Energy proqramı çərçivəsində Belçikanın Brüssel şəhərində təşkil edilmiş “Enerji sektoru üzrə yüksək səviyyəli rəsmilər üçün” regional təlim;
- 2023-cü il 19 aprel tarixində ERRA və Dünya Bankının birgə təşkil etdiyi “Enerji tariflərinin islahatına dair beynəlxalq təcrübə” mövzusunda seminar;
- 2023-cü il 16 may tarixində Dünya Bankı ilə keçirilmiş texniki görüşdə iştirak;
- 2023-cü il 22-26 may tarixlərində ERRA-nın “Enerji keçidinin tənzimlənməsi” mövzusunda virtual təlim kursu;
- 2023-cü il 19 iyun tarixində EU4Energy proqramı çərçivəsində Avstriyanın Vyana şəhərində təşkil edilmiş “Avropa İttifaqının Şərqi Qonşuluğunda regional enerji bazarının yaradılması” mövzusunda konfrans;
- 2023-cü il 13-14 iyul tarixlərində EU4Energy proqramı çərçivəsində Gürcüstanın Batumi şəhərində təşkil edilmiş “Enerji məsələlərinin mediada işıqlandırılması” mövzusunda təlim;
- 2023-cü il 31 iyul tarixində EU4Energy proqramı çərçivəsində 2023-cü ildə Azərbaycan üçün Fəaliyyət Planının 4.3-cü bəndi – “Elektrik enerjisi və qaz – Təchizat keyfiyyəti” üzrə təşkil edilmiş onlayn seminar;
- 2023-cü il 11-29 sentyabr tarixlərində ERRA-nın “Enerji saxlanma sisteminin tənzimlənməsi” mövzusunda virtual təlim kursu;
- 2023-cü il 12 və 26 sentyabr tarixlərində Agentlik ilə Çexiyanın Enerji Tənzimləmə Ofisi (ERO) əməkdaşlığı çərçivəsində təşkil edilmiş istilik təchizatı, monitorinq və bərpa olunan enerji mövzularında onlayn seminar;
- 2023-cü il 14 sentyabr tarixində RETA-nın təşkil etdiyi “Texnoloji həllər” mövzusunda onlayn seminar;
- 2023-cü il 28-29 sentyabr tarixlərində Azərbaycan-Türkiyə III Enerji Forumu və “Naxçıvan - Yaşıl Enerji Zonası” Beynəlxalq Konfransı;
- 2023-cü il 11-13 oktyabr tarixlərində EU4Energy proqramı çərçivəsində Belçikanın Brüssel şəhərində təşkil edilmiş “Beynəlxalq əlaqələr və layihələrin idarə edilməsi” mövzusunda regional təlim;
- 2023-cü il 16-18 oktyabr tarixlərində EU4Energy proqramı çərçivəsində 2023-cü ildə Azərbaycan üçün Fəaliyyət Planının 4.2-ci bəndi – “Şəbəkənin inkişafı üçün stimullar” üzrə təşkil edilmiş seminar;
- 2023-cü il 21 noyabr tarixində Agentlik ilə Macarıstanın Enerji və Kommunal Xidmətlər sahəsində Tənzimləmə Qurumunun (MEKH) əməkdaşlığı çərçivəsində təşkil edilmiş “Yeraltı qaz anbarları” mövzusunda onlayn seminar;
- 2023-cü il 29-30 noyabr tarixlərində EU4Energy proqramı çərçivəsində 2023-cü ildə Azərbaycan üçün Fəaliyyət Planının 4.3-cü bəndi – “Elektrik enerjisi və qaz – Təchizat keyfiyyəti” üzrə təşkil edilmiş seminar;
- 2023-cü il 29-30 noyabr tarixlərində EU4Energy proqramı çərçivəsində Avstriyanın Vyana şəhərində təşkil edilmiş “Şərqi Tərəfdaşlığı ölkələrinin öz istehlakının tənzimlənməsinin Avropa İttifaqı və Enerji Birliyinin tələblərinə uyğunlaşdırılması” mövzusunda regional seminar;
- 2023-cü il 15 dekabr tarixində EU4Energy proqramı çərçivəsində 2023-cü ildə Azərbaycan üçün Fəaliyyət Planının 2.7-ci bəndi – “Elektrik enerjisinin ixracı” üzrə təşkil edilmiş onlayn seminar.

Xarici ölkələrin enerji tənzimləyiciləri ilə əməkdaşlıq üzrə:

2023-cü il 7 aprel tarixində Agentlik ilə Avstriyanın Elektroenergetika və Təbii Qaz Bazarını Tənzimləmə Orqanı (E-Control) arasında enerji tənzimləmə sahəsində Anlaşma Memorandumu imzalanmışdır.

Agentlik enerji tənzimlənməsi və nəzarəti sahələrində xarici ölkələrin aşağıda adları sadalanmış qurumları ilə əməkdaşlıq etmiş, məlumat və təcrübə mübadiləsində iştirak etmişdir:

- Türkiyənin Enerji Bazarını Tənzimləmə Qurumu (EPDK);
- Avstriyanın Elektroenergetika və Təbii Qaz Bazarını Tənzimləmə Orqanı (E-Control);
- Böyük Britaniyanın Qaz və Elektrik Enerjisi Bazarları Ofisi (OFGEM);
- Bolqarıstan Respublikasının Enerji və Su Təsərrüfatını Tənzimləmə Komissiyası (EWRC);
- Gürcüstanın Milli Enerji və Su Təchizatını Tənzimləmə Komissiyası (GNERC);
- Macarıstanın Enerji və Kommunal Xidmətlər sahəsində Tənzimləmə Qurumu (MEKH);
- Moldova Respublikasının Milli Enerji Tənzimləmə Qurumu (ANRE);
- Çexiyanın Enerji Tənzimləmə Ofisi (ERO);
- Rumıniyanın Milli Enerji Tənzimləmə Qurumu (ANRE).